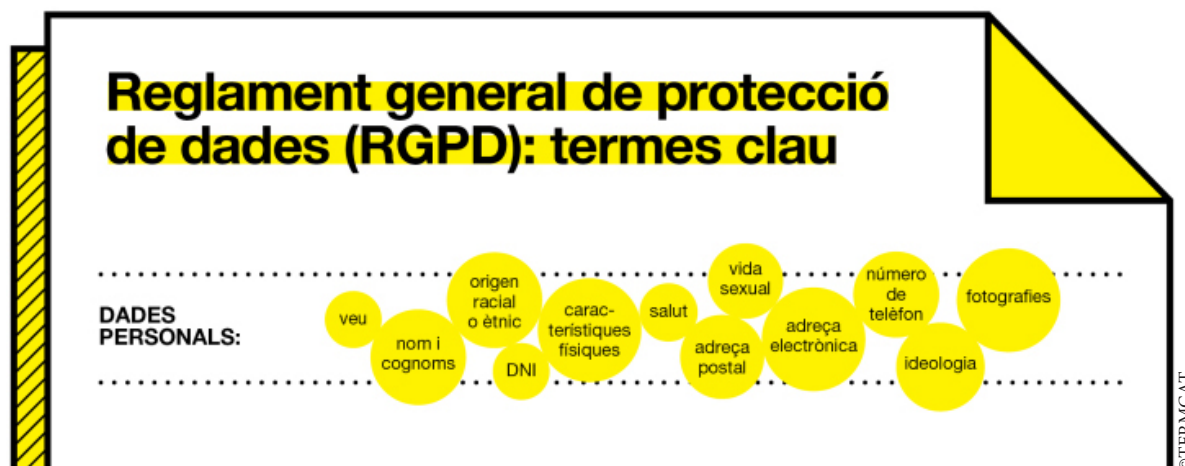

Protecció de dades i drets

A partir del 25 de maig de 2018 el nou Reglament general de protecció de dades (RGPD), de la Unió Europea, és d'aplicació plena i directa a tots els estats membres. En aquesta nota en presentem alguns termes.

Dada de caràcter personal (o dada personal): cadascuna de les dades de caràcter numèric, alfabètic, gràfic, fotogràfic, acústic o de qualsevol altra mena que fan referència a una persona física identificada o identificable.

Dada biomètrica: dada especialment protegida, obtinguda a partir d'un tractament tècnic específic, relativa a les característiques físiques, fisiològiques o conductuals d'una persona, que permet o confirma la identificació única d'aquesta persona.

Dada genètica: dada especialment protegida, obtinguda a partir de l'anàlisi d'una mostra biològica, relativa a les característiques genètiques heretades o adquirides d'una persona, que proporciona informació única sobre la seva fisiologia o salut.

Delegat de protecció de dades: l'RGPD obliga les entitats que formen part del sector públic a designar aquesta figura, la qual actua de manera independent i té les funcions següents: informar, assessorar i supervisar el compliment del Reglament per part del responsable o encarregat del tractament, i especialment acompanyar l'afectat o interessat en cas de reclamació, exercici de dret i resolució de consultes.

Responsabilitat proactiva (*proactive accountability*): actitud conscient i diligent que han de tenir les organitzacions per a analitzar les dades personals que tracten, les finalitats del tractament, el context i els riscos per als drets i llibertats de les persones físiques.

Pseudonimització: tècnica de confidencialitat de les dades personals que consisteix a substituir les informacions que identifiquen una persona per un pseudònim.

Anonimitzar: fer anònimes unes dades per a impedir la identificació personal.

El TERMCAT, que s'ocupa de la normalització dels neologismes del lèxic d'especialitat en el context global de la societat del coneixement, ha editat una infografia amb els termes clau de l'RGPD:

Drets existents

dret d'accés

derecho de acceso
access right; right of access

Dret que tota persona té a obtenir informació sobre les dades de caràcter personal pròpies que estan en poder d'un tercer, particularment sobre l'origen, el tractament i la finalitat d'aquestes dades, i també sobre si han estat o han de ser objecte de cessió de dades.

dret de rectificació

derecho de rectificación
right to rectification

Dret que tota persona té a rectificar i actualitzar les seves dades de caràcter personal, sobretot en el cas que siguin inadequades, incompletes o obsoletes.

dret de supressió

derecho de supresión
right to erasure

Dret que tota persona té a obtenir, del responsable del tractament, sense dilació indeguda, l'eliminació de les dades de caràcter personal que l'afecten.

dret d'oposició

derecho de oposición
right to object

Dret que tota persona té a sol·licitar gratuïtament, al responsable del tractament, que no es tractin les dades de caràcter personal que l'afecten.

Drets nous

dret a l'oblit

derecho al olvido
right to be forgotten

Dret que tota persona té a obtenir la supressió de les dades de caràcter personal que l'afecten i a impedir-ne la difusió a internet.

dret a la limitació del tractament

derecho a la limitación del tratamiento
right to restriction of processing

Dret que tota persona té a restringir les operacions de tractament de les seves dades de caràcter personal. S'aplica, per exemple, quan la persona interessada ha exercit el seu dret de rectificació o el dret d'oposició mentre no s'ha resolt la sol·licitud, o quan l'interessat s'oposa a la supressió de les seves dades de caràcter personal per algun motiu.

dret a la portabilitat de les dades

derecho a la portabilidad de los datos
right to data portability

Dret que tota persona té a rebre, en un format estructurat, d'ús comú i de lectura mecànica, les dades de caràcter personal que l'afecten i que ha facilitat a un responsable del tractament.

Dret **a** o dret **de**?

El nom *dret*, davant d'un altre nom o d'un infinitiu, pot regir tant la preposició *a* com la preposició *de*. Per exemple:

dret a vot, dret de vot (o dret de sufragi actiu)
dret a compra, dret de compra

Ara bé, hi ha expressions que l'ús ha consagrat amb una preposició o l'altra: *dret a l'habitatge*, *dret d'asil*, *dret d'associació*, *dret a la salut*, *dret a la no discriminació*, *dret de manifestació*, *dret a l'educació*, *dret d'ambaixada*, *dret a un judici just*, *dret de reunió*, *dret d'amarratge*, etc.

En aquesta tria hi pot influir:

- la presència d'un determinant davant del complement del nom;
- el contingut semàntic del mot *dret*: l'ús de la preposició *de* comporta un valor de possessió, mentre que l'ús de la preposició *a*, un valor més actiu de reivindicació;
- la presència de l'article anteposat al nom *dret*.

El dret d'asil, però el dret dels refugiats a l'asil
Teniu **dret a** demanar un advocat d'ofici
Els han privat del **dret a** l'educació
Reclamen **el dret d'**accés a la informació pública
Exercien **el dret de** vot
La seva posició no els dona **dret a** jutjar aquesta situació
El dret de viure en pau o **el dret a la** pau

Un exemple de precisió lèxica

La terminologia específica del dret relatiu a l'urbanisme ha de diferenciar entre el dret del propietari a edificar i el dret que aquest mateix propietari té sobre allò que ha edificat.

Dret d'edificar (o *ius aedificandi*): dret del propietari d'una finca a edificar-hi quan se li atorga una llicència urbanística, però només pel temps previst en el planejament o

en la legislació urbanística. Aquest dret neix amb l'atorgament d'una llicència urbanística i s'extingeix si no s'edifica en el termini previst.

Dret a l'edificació o dret d'edificació: dret del propietari d'una finca d'incorporar al seu patrimoni una construcció o edificació feta d'acord amb una llicència urbanística. Aquest dret es consolida amb la construcció efectiva en els termes autoritzats per la llicència i la integració de la construcció en el patrimoni propi.

FONTS:

COMITÈ TERMINOLÒGIC DE DRET. «Dret d'edificar vs dret d'edificació», 3 de febrer de 2016.

SAN JOSÉ, CARLES. «Ja soc aquí». Si parlés, això és el que ens diria l'RGDP», 22 de maig de 2018.

TERMCAT. Centre de Terminologia. *Diccionari de dret administratiu* [en línia].

TERMCAT. Cercaterm.

TERMCAT. «Protecció de dades: els termes clau», 23 de maig de 2018.